

Svar på skriftligt spörsmål SSS 220/2023 rd

Svar på skriftligt spörsmål om huruvida Finland förbinder sig till Europeiska unionens fattigdomsmål

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 220/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna Sarkkinen /vänst m.fl.:

Har regeringen förbundit sig till EU:s allmänna mål att minska antalet personer som löper risk att drabbas av fattigdom eller utslagning,

har regeringen förbundit sig till Finlands nationella mål som härleds från det föregående samt till att genomföra handlingsplanen i anslutning till detta,

är regeringen beredd att omvärdera sina åtgärder om en eventuell sysselsättningsökning som åstadkommits genom nedskärningar i den sociala tryggheten inte räcker till för att kompensera för den fattigdomsökande effekten av förmånsnedskärningarna,

är regeringen beredd att omvärdera sitt program och sina åtgärder om Finlands utveckling verkar gå i fel riktning i förhållande till åtagandet för 2030 och

när kommer SHM:s årliga bedömning av hur uppnåendet av målet framskrider?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Finlands skuldsättning ökar i farlig takt. I Finland är sysselsättningsgraden lägre än i de övriga nordiska länderna vilket har lett till ett större underskott i de offentliga finanserna och en högre skuldkvot i Finland än i de andra nordiska länderna. Finland har levt över sina tillgångar utan avbrott sedan 2009, det vill säga i nästan 15 år. Den snabba skuldsättningsutvecklingen hotar det finländska välfärdssamhällets framtid.

Regeringens mål är att trygga en hållbar finansiering av de tjänster och förmåner som det finländska välfärdssamhället erbjuder. För att uppnå målet genomför regeringen reformer som främjar den ekonomiska tillväxten och förbättrar sysselsättningen samt åtgärder genom vilka de offentliga finanserna balanseras med sex miljarder euro under innevarande valperiod. En hållbar offentlig ekonomi gör det möjligt att även i framtiden trygga utkomsten för de mest utsatta personerna.

Man strävar efter att genomföra besparingarna på ett sätt som beaktar situationen för de mest utsatta. Till exempel har utkomststöd, handikappförmåner, fronttillägg, pensioner och underhållsstöd lämnats utanför de indexfrysningar som gjorts inom den sociala tryggheten. I synnerhet indexhöjningarna av utkomststödet tryggar försörjningen för personer med de allra lägsta inkomsterna. De föreslagna höjningarna av barnbidraget hänför sig till de familjer som enligt undersökningar i genomsnitt löper större risk för fattigdom än andra.

Regeringen har som mål att minska fattigdomen genom att stärka sysselsättningen med minst 100 000 sysselsatta under valperioden. För att höja sysselsättningsgraden genomför regeringen reformer som riktas på det finländska arbetslivet, den sociala tryggheten och beskattningen av arbete. Målet är att undanröja inkomstfällor inom social trygghet och beskattningen av arbete, minska riskerna vid sysselsättning och förbättra det finländska arbetets konkurrenskraft. Samtidigt stärker regeringen förutsättningarna för ekonomisk tillväxt bland annat genom att satsa på utbildning, forskning och produktutveckling, reformera processen för investeringstillstånd, öka produktionen av ren energi och förbättra trafikförbindelserna.

En central indikator för risken för fattigdom eller utslagning är brist på sysselsättning. Genom att stödja sysselsättningen kan man effektivt minska fattigdomen. Enligt finansministeriets uppskattning kommer enbart ändringarna i den sociala tryggheten och skatterna som träder i kraft 2024 att stärka sysselsättningen med cirka 60 000 – 65 000 sysselsatta på medellång sikt.

Regeringens ändringar i den sociala tryggheten och skatterna träder i kraft stegvis under 2024 och är i kraft fullt ut först 2025. Detta innebär att effekterna av de föreslagna ändringarna kan statistiskt observeras och bedömas tidigast 2026.

Uppnåendet av det nationella målet som gäller minskning av risken för fattigdom eller utslagning följs årligen upp på EU-nivå som en del av den gemensamma sysselsättningsrapporten för den europeiska planeringsterminen. Finland rapporterar om sina egna framsteg. Den gemensamma sysselsättningsrapporten för 2024 gavs i november 2023 och den godkänns av rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård och konsumentfrågor i mars 2024.

Helsingfors 2.1.2024

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen